

**Міністерство освіти і науки України
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»**

Краківська академія імені Анджея Фрича Моджевського (Польща)
Університет прикладних наук імені Яноша Кодолані (Угорщина)
Великопольська соціально-економічна академія –
Академія прикладних наук (Польща)
Akademia Rerum Civilium – Університет політичних
та соціальних наук (Чехія)
Європейський інститут подальшої освіти (Словаччина)
Університет економіки в Бидгощі (Польща)
Полонійна академія в Ченстохові (Польща)
Університет Бат Спа (Велика Британія)
Університет Томаса Бата (Чехія)

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ У XXI СТОЛІТТІ:

Збірник тез наукових доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Частина II

**19 жовтня 2023 року
м. Рівне, Україна**

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
(Протокол № 2 від 28 вересня 2023 року)*

Організаційний комітет конференції:

Голова організаційного комітету:

Дем'янчук Віталій Анатолійович – доктор юридичних наук, професор, академік ААПН, ректор Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Заступники голови організаційного комітету:

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, президент Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Мединська Наталія Миколаївна – доктор філологічних наук, доцент, проректор з наукової роботи Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»

Члени організаційного комітету:

Гончаров Юрій – доктор економічних наук, професор; **Груба Таміла** – доктор педагогічних наук, професор; **Джунь Йосип** – доктор фізико-математичних наук, професор; **Красовська Ольга** – доктор педагогічних наук, професор; **Демидюк Сергій** – кандидат економічних наук, доцент; **Дем'янчук Тетяна** – кандидат педагогічних наук; **Коваль Вадим** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Микулець Віталій** – кандидат юридичних наук, доцент; **Миронець Ніна** – кандидат історичних наук, доцент; **Золяк Вікторія** – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент; **Пагута Тамара** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Сойко Інна** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Терновик Наталія** – кандидат психологічних наук, доцент; **Хом'як Ольга** – кандидат педагогічних наук, доцент, учений секретар; **Юскович-Жуковська Валентина** – кандидат технічних наук, доцент; **Яницька Олена** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Яроменко Оксана** – кандидат географічних наук, доцент; **Ясінський Андрій** – кандидат педагогічних наук, доцент (Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», Україна)

Співголови організаційного комітету:

Іренеуш Кубіячик – доктор наук, професор, ректор Великопольської суспільно-економічної академії в Сьроді Великопольській – Академії Прикладних Наук (Польща); **Клеменс Будзовський** – доктор наук, професор, ректор Краківської Академії імені Анджея Фрича Моджевського (Польща); **Петер Сабо** – Dr.h.c. PhD, ректор Університету імені Яноша Кодолані (Угорщина); **Ян Гадд** – професор, начальник відділу розвитку європейських проєктів Університету Бат Спа (Велика Британія); **Філіп Сікора** – канцлер Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Кшиштоф Сікора** – Почесний консул України в Бидгощі, президент Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Олександр Скалій** – професор, директор інституту здоров'я та спорту Економічного університету в Бидгощі (Польща); **Йозеф Затько** – Dr.h.c., mult. Bc. JUDr., PhD, MBA, LLM, Honor. Prof., президент Європейського інституту подальшої освіти (Словаччина); **Анджей Кринський** – доктор наук, професор, ректор Полонійної академії в Ченстохові (Польща); **Властиміл Віцен** – PhD, LLM, MBA, ректор Akademia Rerum Civilium, – Університету політичних та соціальних наук (Чехія)

Інноваційні дослідження та перспективи розвитку науки і техніки у XXI столітті: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, 19 жовтня. 2023 року). Рівне, 2023. Ч II. 188 с.

ISBN

УДК 001(05)

© Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука», 2023

ЗМІСТ

НАПРЯМ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ -----	7
Дем'янчук В. А., Дерев'янко Н. З. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ -----	7
Andrius Kšanauskas, Egidijus Nedzinskas TOTAL WEIGHT OR NET QUANTITY OF A NARCOTIC SUBSTANCE? ISSUES OF QUALIFICATION OF A CRIMINAL ACT -----	9
Богатирьов І. Г. ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ -----	12
Ільків О. В. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ СЕРВІТУТІВ -----	14
Колб О. Г., Пирожик О. В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД – НЕОБХІДНА УМОВА УДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ЧАС -	17
Обрусна С. Ю., Полупан В. О. ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ОСОБИ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА СТ. 130 КУпАП -----	18
Топчій В. В., Дучимінська Л. М. ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ДІЯЛЬНОСТІ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ -----	21
Хрідочкін А. В. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПРАВОЗАСТОСОВАННЯ -----	23
Білецька А. М., Ільків О. В. ЗДІЙСНЕННЯ СУБ'ЄКТИВНОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА НА КОМПІЛЯЦІЮ ДАНИХ (БАЗИ ДАНИХ) -----	25
Боровик А. В. ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ МЕТИ ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА ЩОДО ПРАЦІВНИКА ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ -----	27
Ващук О. С. МІЖНАРОДНІ УГОДИ ТА КОНВЕНЦІЇ, СПРЯМОВАНІ НА РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ -----	30
Гаврилюк В. В., Ільків О. В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВІЙНИ -----	32
Дерев'янко Н. З., Ляшук І. С. ЗАХИСТ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ БОРЖНИКА У РАЗІ НЕВИКОНАННЯ ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ	33
Дубовой А. С. ВПЛИВ СПРАВЕДЛИВОСТІ НА ЛЕГІТИМНІСТЬ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ-----	36
Кіцила О. В., Ільків О. В. КАТЕГОРІЯ ПРАВОНАСТУПНИЦТВА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ -----	38
Кохан В. П. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ ДОСЛІДНИКІВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ ТА УКРАЇНІ -----	40
Ломакіна А. А. ЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЦІННОСТІ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ -----	42

Любчик А. М. ДЕЯКІ ДОСЛІДНИЦЬКІ ПИТАННЯ ЩОДО СПРІЯННЯ МАЙБУТНЬОМУ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДОВГОСТРОКОВИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІНФРАСТРУКТУР ЕКОСИСТЕМ -----	45
Марко С. І. ЕКОЛОГО-КРИМІНОЛОГІЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ-----	47
Микулець В. Ю. СУЧАСНЕ ПОНЯТТЯ ВІЙСЬКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ЙОГО СИСТЕМАТИЗАЦІЯ -----	49
Павелків С. Р. ДО ПИТАННЯ ПРО АКТУАЛЬНЕ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ» -----	51
Риженко І. М. АКТУАЛЬНІ ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВОЄНОГО СТАНУ -----	53
Санченко А. Є. ДО ПИТАННЯ ПРО ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ РІШЕННЯ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ У ЧАСИ ВІДНОВЛЕННЯ -----	56
Селіванова І. А. ПРО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СТАРТАП» ТА «СУБ'ЄКТ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА» -----	60
Філатова Є. В. УСПІХИ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ ПІСЛЯ НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАСТОСУВАННЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ» № 2427-VIII ВІД 17 ТРАВНЯ 2018 РОКУ -----	63
Фомічов К. С. СУБ'ЄКТНИЙ СКЛАД ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ -----	67
Худолей Я. Г. ЮРИДИЧНІ ОСОБИ ТА ЇХ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДІЇ -----	70
В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ-----	70
Шуригіна Т. О. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕВИКОНАННЯ ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ -----	72
Якимчук О. О. ІНСТИТУТ ПРИСЯЖНИХ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ДОЦІЛЬНІСТЬ ТА РИЗИКИ ВПРОВАДЖЕННЯ -----	74
Яремчук В. О. КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗНАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН У РОЗСЛІДУВАННІ ВІЙСЬКОВИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ -----	77
НАПРЯМ ІСТОРИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ -----	78
Стародубець Г. М. НЕОСТАЛІНСЬКА СУТНІСТЬ ПУТІНСЬКОГО КОНЦЕПТУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-----	78
Стасюк О. О. ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТОРАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ РСР ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ -----	81
Трофимович В. В., Трофимович Л. В. З ІСТОРІЇ РУХУ ОПОРУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЛЬВОВА НА ПОЧАТКУ 1950-Х РОКІВ-----	84
Базилевський І. В., Лопаська Н. М. ЦІННІСНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНИЙ ТА СУЧАСНИЙ ФЕНОМЕН -----	86

Бондарчук М. О. ФОРМИ ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ НА ЖИТОМИРЩИНІ НА ПОЧАТКУ 1920-Х РОКІВ	88
Булига О. С. ПОЧАЇВСЬКИЙ МОНАСТІР НАПЕРЕДОДНІ ПЕРЕХОДУ В ЮРИСДИКЦІЮ МОСКОВСЬКОЇ ПАТРІАРХІЇ (1651–1686 рр.)	90
Валько Л. М., Лопатська Н. М. ПАРТИЗАНСЬКИЙ РУХ НА ВОЛИНІ У 1941-1953 рр.	93
Гуцало Л. В. МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА США (ЗА ПРЕЗИДЕНТСТВА ДОНАЛЬДА ТРАМПА)	95
Дешко П. П., Левдер А. І. ПОХОДЖЕННЯ ТА УТВЕРДЖЕННЯ ТЕРМІНУ «КИЇВСЬКА РУСЬ» В ІСТОРІОГРАФІЇ	99
Каленюк К. В., Старжець В. І. СТАЛІНСЬКА РЕПРЕСИВНО-КАРАЛЬНА СИСТЕМА НА ТЕРЕНАХ РІВНЕНЩИНИ У ПІСЛЯВОЄННІ РОКИ	100
Керенович Р. Й., Старжець В. І. УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ В ПОЛІТИЦІ ДЕРЖАВ АНТИГІТЛЕРІВСЬКОЇ КОАЛІЦІЇ	103
Левдер А. І. ІСТОРІОГРАФІЯ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ І. П. КРИП'ЯКЕВИЧА	106
Линник Л. М. ДАВНЄ НАРОДНЕ ЖИТЛОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ БУДІВНИЦТВО НА ШЕПЕТІВЩИНІ	108
Ліпська Ю. В. ТАРГОВИЦЬКА КОНФЕДЕРАЦІЯ ЯК ПРИКЛАД СЕПАРАТИСТСЬКОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ	111
Лопатська Н. М. УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБГРУНТУВАННЯ	113
Максимчук С. О. ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ НА ШЕПЕТІВЩИНІ	116
Марченко Н. П. АРХІВИ ДИТЯЧИХ ПИСЬМЕННИКІВ ЯК ДЖЕРЕЛО З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХХ СТ.	119
Семчук Т. С., Лопатська Н. М. МАСОВІ РЕПРЕСІЇ СТАЛІНСЬКОГО ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ В УКРАЇНІ	122
Старжець В. І., Шкіринець В. М. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВОЛИНІ НАПЕРЕДОДНІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ СЕРЕДИНИ ХVІІ СТОЛІТТЯ	125
Старжець В. І. УЧАСТЬ ВЧИТЕЛІВ РІВНЕНЩИНИ В УКРАЇНСЬКОМУ ВИЗВОЛЬНОМУ РУСІ (1944-1953 РР.)	128
Цапук О. В., Старжець ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛКИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	131
Ціпан І. І., Лопатська Н. М. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ	133
Ціпан І. І., Лопатська Н. М. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОЗНАВСТВА	136
НАПРЯМ ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	140
Бейдик О. О., Донець І. А. ГЕОГРАФІЯ: «ТОЧКИ ЩАСТЯ» ТА БОЖЕСТВЕННІ ЛАНДШАФТИ	140

Заставецька Л. Б., Заставецький Т. Б., Ідіятов Б. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ГАСТРОТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	144
Калько А. Д., Шкірнець В. М. ВИДОВА РІЗНОМАНІТНІСТЬ МУЗЕЇВ УКРАЇНИ ТА ЇХ КОЛЕКЦІЙ	147
Комлев О. О., Бейдик О. О., Донець І. А. ГЕОГРАФІЧНИЙ ЧИННИК ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО ПРОТИСТОЯННЯ	149
Пугач С. О., Мизюк С. А. КАРТОГРАФУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯК ОСНОВА ОПТИМІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО КОМПЛЕКСУ	152
Фесюк В. О., Чижевська Л. Т., Данилюк І. М. ЕЛЕКТРОННІ ТЕСТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ УЧНІВ З ГЕОГРАФІЇ	154
Басюк Т. О., Яковишина М. С. МОНІТОРИНГ ПОЖЕЖ У ПРИРОДНИХ ЕКОСИСТЕМАХ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	156
Корогода Н. П., Галаган О. О. ОЦІНКА ЗНИЖЕННЯ ШУМУ ВІД ДОРОЖНЬОГО РУХУ МІСЬКИМИ ЗЕЛЕНИМИ ЗОНАМИ	158
Кравчинський Р. Л., Стефурак О. М., Косило Л. С. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ГЕОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В КАРПАТСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРИРОДНОМУ ПАРКУ	161
Мартинюк В. О., Зубкович І. В. КАРТОГРАФІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЛАНДШАФТНО-СУКЦЕСІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ОЗЕР ПОЛІСЬКОГО РЕГІОНУ	164
Остапчук С. М., Кушнірук Н. В. ТЕМАТИЧНІ КАРТИ ОСНОВНИХ АГРОХІМІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ҐРУНТІВ ЗДОЛБУНІВЩИНИ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	167
Радик А. В. ЗНАЧЕННЯ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ РІВНОВАГИ МІСЬКИХ ЕКОСИСТЕМ	169
Романів А. С., Яроменко О. В. МЕТОДИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ГЕОГРАФІЇ	172
Скляр А. Г. ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	175
Турчин Т. В., Мельник Н. В., Мельник А. В. ОЦІНКА ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНОГО СТАНУ БАЛЬНЕОЛОГІЧНОГО КУРОРТУ СХІДНИЦЯ В КОНТЕКСТІ ПЛАНУВАННЯ І ЗДІЙСНЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ	178
Щербак А. А. СТИХІЙНІ ЛИХА ТА ГЕОГРАФІЧНА ВРАЗЛИВІСТЬ: РОЗУМІННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТА РОЗБУДОВА СТІЙКОСТІ	181
Яковчук О. В. ГЕОГРАФІЧНА КАРТИНА ДІЙСНОСТІ: МІФИ І РЕАЛЬНІСТЬ	183
Яроменко О. В., Твердий І. Ю. ВІРТУАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ ЯК ФОРМА ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ	186

3. Без кваліфікованої допомоги адвоката важко проконтролювати дотримання чинного законодавства та регламенту працівниками правоохоронних органів та правильно захистити свої права у позасудовому та судовому порядку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистика ДТП в Україні за період з 01.01.2023 по 30.06.2023. URL: <http://patrol.police.gov.ua/statystyka/>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 року: Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст. 1122. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
3. Юшкевич О. Законодавчі прогалини щодо притягнення до відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного сп'яніння. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2020. № 3 С. 108-113.

ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ДІЯЛЬНОСТІ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ

Топчій В. В.

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
директор навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету*

Дучимінська Л. М.

*начальник управління контрольно-перевірочної роботи
Головного управління Пенсійного фонду України у Волинській області*

Відповідно до вимог ч. 1 ст. 8 Конституції України, в нашій державі визнається і діє принцип верховенства права. При цьому найвищу юридичну силу має саме цей законодавчий акт.

У свою чергу, закони та інші нормативно-правові акти, включаючи й ті, що регулюють правові відносини у сфері діяльності органів пенсійного та іншого соціального забезпечення населення України, мають прийматись на основі Конституції України і повинні відповідати їй (ч. 1 ст. 8 Основного закону України).

Більше того, як це витікає із змісту ч. 2 ст. 19 Конституції України, органи державної влади, до яких, зокрема, відносяться й органи Пенсійного фонду України, та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Натомість, як свідчить практика, деякі посадові та службові особи зазначеного органу державної виконавчої влади, необґрунтовано та незаконно вимагають від громадян до переліку визначених у законодавчих актах України з питань пенсійного забезпечення додавати ті, які або не вказані у такому списку документів, або їх неможливо будь-яким чином отримати від держав, що розірвали дипломатичні відносини та відповідні міжнародні угоди нашої держави в означеній галузі діяльності (наприклад, з Російською Федерацією (РФ), Республікою Білорусь, т. ін.).

Як наслідок, користуючись конституційним правом на оскарження дій чи бездіяльності органів державної влади та їх посадових та службових осіб (ст. ст. 8, 55, 56 Основного закону України), заявники, які звертались до відповідних територіальних органів Пенсійного фонду України, оскаржують, як вони вважають, протиправну поведінку зазначених суб'єктів суспільної діяльності у судах, у тому числі у Європейському суді з прав людини (ЄСПЛ), який нерідко такі клопотання задовольняє, зобов'язуючи при цьому за рахунок держави відшкодувати завдану громадянам матеріальну і моральну шкоду [1].

Результати аналізу змісту різноманітних звернень громадян до органів Пенсійного фонду України та в суд показують, що значна їх частина пов'язана з вимогами, які пред'являють посадові і службові особи зазначеного державного органу до громадян при оформленні для них пенсій або їх соціальних пільг, дотацій тощо [2]. При цьому значна частина таких вимог, з огляду змісту принципів верховенства права та законності, є протиправною, позаяк ті документи, які зобов'язують заявників додавати до свого письмового звернення, не передбачені жодним законодавчим актом України, що регулює сферу пенсійного та соціального забезпечення, документи [3].

Більш того, навіть у відомчих та інших нормативно-правових актах, у яких закріплено Перелік документів, обов'язкових для реалізації відповідного права особами, що звертаються до територіальних органів Пенсійного фонду України, не визначено повноваження для посадових і службових осіб даного державного органу вимагати від заявників ті письмові матеріали, які у цьому Переліку відсутні.

Якщо оцінити такі дії з огляду вимог ст. 41 Кримінального кодексу (КК) України «Виконання наказу або розпорядження» за аналогією (відповідністю, подібністю, схожістю тощо з пенсійною діяльністю) [4], згідно змісту якої наказ або розпорядження є законним, якщо вони віддані відповідною особою в належному порядку та в межах її повноважень і за змістом не суперечать чинному законодавству та не пов'язані з порушенням прав та свобод людини і громадянина, то висновок з цього приводу є очевидним – зазначена практика в діяльності деяких органів Пенсійного фонду України має бути припинена та врегульована на відповідному нормативно-правовому рівні.

Додатковим аргументом у цьому контексті виступають положення ст. 5 постанови Пленуму Верховного Суду України від 26.12.2003 № 15 «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень», відповідно до змісту якого будь-яке вчинення дій посадовою або службовою особою, які не входять до її компетенції, є протиправним діянням та є підставою для притягнення цих суб'єктів до передбаченого законом виду юридичної відповідальності [5, с. 255].

Таку ж позицію з означених питань займає й Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ). Зокрема, у рішенні ЄСПЛ від 08.07.2021 у справі «Сілі проти України» (заява № 42903/14) з цього приводу зазначено, що якщо Договірна держава (у даному випадку – Україна) має чинне законодавство, яке передбачає виплату в якості права на отримання соціальної допомоги (за заявою Сілі – призначення йому пенсії) – незалежно від того, обумовлено це попередньою сплатою внесків чи ні, – таке законодавство має вважатися таким, що передбачає майнове право, що підпадає під

дію ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав і основоположних свобод щодо осіб, які відповідають її вимогам (п. 58 рішення даного Суду) [6], тобто ЄСПЛ звернув увагу на той факт, що органи державної влади мають діяти тільки відповідно до національного законодавства.

Отже, варто констатувати, що в наявності актуальна прикладна проблема, яка має бути вирішена також і на доктринальному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Пічкур проти України» від 07.11.2013 № 10441/06. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Порядок з 01.01.2023 врахування стажу і заробітної плати при призначенні пенсії в Україні за період роботи в російській федерації. URL: <https://satanivskagromada.gov.ua/news/1675085761/>.
3. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 49-51. Ст. 376.
4. Аналогія. Вікіпедія. URL: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki>.
5. Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.12.2003 № 15. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. Київ: ПАЛІВОДА А. В., 2011. С. 254-258.
6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Сілі проти України» від -8.07.2021 № 42903/14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПРАВОЗАСТОСОВАННЯ

Хрідочкін А. В.

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри підприємництва, організації виробництва
та теоретичної і прикладної економіки
Українського державного хіміко-технологічного університету*

Правоохоронна форма правозастосовної діяльності є формою правозастосовної діяльності державних органів і окремих недержавних організацій, яка спрямована на охорону законності та правопорядку, захист прав і свобод людини, боротьбу з правопорушеннями та розв'язання справ по них. Саме через зазначені приписи відбувається індивідуалізація загальних правових правил поведінки. Зазначена діяльність пов'язана з повсякденним вирішенням різних питань охорони правопорядку і виявляється на практиці як владна, творча правоохоронна діяльність головним чином державних органів зі здійснення функцій держави шляхом видання правозастосовних актів, які стають підставою для виникнення, зміни чи припинення охоронних правовідносин.

У минулому, як вся правоохоронна діяльність, так і один із її різновидів – правозастосовна правоохоронна діяльність, орієнтувались на боротьбу з правопорушеннями як явищем. Сьогодні ж, на наш погляд, така боротьба

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ У ХХІ СТОЛІТТІ

Збірник тез доповідей учасників
Міжнародної науково-практичної конференції до 30-річчя
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

19 жовтня 2023 р.
м. Рівне

Частина II

Тези наукових доповідей учасників конференції надруковано в авторській редакції.
Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір,
точність наведених фактів, цитат та інших відомостей.

Умовно-друк. арк. 11,75
Тираж 100
Віддруковано з готового оригінал-макета

Редакційно-видавничий центр
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
33027, м. Рівне, вул. ім. академіка Степана Дем'янчука, 4
mail@megu.edu.ua
Технічний редактор: Руслана Грицун